

Reykjavík, 15. desember 2016

Nefndasvið Alþingis
B/t efnahags- og viðskiptanefndar Alþingis
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Efni: Umsögn Félagsráðgjafafélags Íslands vegna frumvarps til laga um breytingu á lögum um Lífeyrissjóð starfsmanna ríkisins nr. 1/1997, með síðari breytingum (þingskjal 6 – 6. mál).

Félagsráðgjafafélag Íslands þakkar tækifærið til að gera umsögn um breytingu á lögum um Lífeyrissjóð starfsmanna ríkisins nr. 1/1997. Félagið tekur undir umsögn BHM dags. 15. desember og ítrekar mikilvægi þess að þeir þættir sem þar eru nefndir verði teknir til endurskoðunar í meðferð frumvarpsins.

Í samkomulagi því sem undirritað var þann 19. september síðastliðinn kemur skýrt fram að réttindi núverandi félagsmanna í A deildum LSR og Brúar verði jafnverðmæt fyrir og eftir breytingar á skipan lífeyrismála. Þar kemur einnig fram að markmiðið sé að landsmenn geti fært sig á milli lífeyrissjóða hvenær sem er starfsævinnar án þess að það hafi áhrif á réttindaávinnslu. Þá kom fram í undirrituðu samkomulagi að unnið verði markvisst að því að jafna kjör launafólks á opinberum og almennum vinnumarkaði. Á þessari forsendu samþykkti Félagsráðgjafafélag Íslands að gefa umboð sitt til BHM til undirritunar samkomulagsins.

Frumvarp það sem nú liggur fyrir um breytingar á lögum um Lífeyrissjóð starfsmanna ríkisins endurspeglar ekki að samkomulag sem undirritað var 19. september. Það er gott að í frumvarpi því sem nú er lagt fram er tekið tillit til tryggingafræðilegrar stöðu lífeyrissjóðanna (LSR og Brú) í lok september 2016 í stað ársloka 2015. Hefur félagið þó áhyggjur af því hver áhrifin verði versni tryggingafræðileg staða á næstu árum enn frekar og hvaða áhrif slíkar sveiflur hafi á lífeyrisréttindi félagsmanna til framtíðar. Það er til bóta að ríkissjóður ábyrgist svo enginn vafi sé á óbreytt réttindi lífeyrisþega og sjóðfélaga sem eru orðnir 60 ára við gildistöku samþykta en gerir alvarlegar athugasemdir við að ríkissjóður ábyrgist ekki óbreytt réttindi allra félagsráðgjafa sem greitt hafa í LSR eða Brú. Þá gerir Félagsráðgjafafélagið athugasemdir við að svo virðist sem félagsmenn sem nú þegar greiði í LSR eða Brú geti ekki fært á milli markaða án þess að tapa réttindum sínum, hvort heldur sem þeir flytji sig frá opinberum markaði yfir á almennan eða frá almennum yfir á opinberan eftir 1. janúar 2017 eins og markmið þessara kerfisbreytinga átti meðal annars að fela í sér.

Félagsráðgjafar starfa langflestir á opinberum markaði og eru sveitarfélögin þar stærsti vinnuveitandinn. Nokkuð algengt er að félagsráðgjafar skipti um starfsvettvang og fari til starfa í félagasamtökum/sjálfsseignarstofnanum og á almennum markaði og hafa þeir þá haldið áfram að greiða til LSR eða til Brúar. Algengt er að þessir sömu félagsráðgjafar komi síðar aftur til starfa hjá opinberum aðilum. Þannig hafa félagsráðgjafar geta flust á milli vinnumarkaða án þess að lífeyrisréttindi þeirra

skerðist. Félagsráðgjafafélagið styður þá stefnu að samræma lífeyrisréttindi landsmanna en telur frumvarp það sem nú liggur fyrir festa félagsráðgjafa í vistarbönd á þeim markaði sem þeir nú starfa á. Þannig er ekki ljóst að félagsráðgjafar sem nú starfa hjá félagasamtökum og hafa haldið áfram að greiða í LSR eða Brú geti haldið réttindum sínum starfsævina á enda, kjósi þeir að skipta um starfsvettvang og snúa (aftur) til starfa á opinberum markaði eftir 1. janúar 2017. Þá ber að hafa hugfast að þegar er búið að gjaldfæra kostnað vegna þessara félagsmanna og því óverjandi að haga málum með þessum hætti.

Félagsráðgjafafélagið ítrekar athugasemdir við 7. grein frumvarpsins þannig að tryggt verði opið flæði félagsráðgjafa á milli opinbers vinnumarkaðar og almenns. Í fyrsta lagi þannig að það að bundið verði í lög að vinnuveitendur aðrir en þeir sem taldir eru upp í 7. grein frumvarpsins verði skuldbundnir til þess að greiða hækkað iðgjald og í öðru lagi að viðkomandi félagsráðgjafar geti snúið aftur til starfa á opinberum markaði eftir kerfisbreytinguna og réttindi þeirra verði áfram tryggð, starfsævina á enda.

Að síðustu vill Félagsráðgjafafélag Íslands benda á þá staðreynd að félagsráðgjafar sem starfa hjá ríkinu hafa dregist enn frekar aftur í launum samanborið við félagsráðgjafa hjá sveitarfélögunum í kjölfar þess að launahækkningar voru bundnar við vísitölupróun í svokölluðu SALEK samkomulagi sem BHM er ekki aðili að og Félagsráðgjafafélagið hafnaði meðal annars af þessum sökum. Ástæða þess að félagið nefnir þetta hér er að í samkomulagi dags. 19. september er m.a. lögð áhersla á að jafna kjör launafólks á opinberum og almennum vinnumarkaði. Félagið hefur barist fyrir því í kjaraviðræðum síðastliðinna ára að leiðrétta laun félagsmanna hjá ríkinu þannig að þau verði samkeppnisfær við laun félagsmanna hjá sveitarfélögunum. Það markmið hefur ekki náðst og nú liggur fyrir að með fyrirhuguðum breytingum á lífeyriskerfinu verða launakjör nýútskrifaðra félagsráðgjafa hjá ríkinu enn lakari en þeirra sem fyrir eru. Þannig munu nýútskrifaðir félagsráðgjafar sem fá starf á Landspítala, þar sem lægstu laun félagsráðgjafa á Íslandi er að finna, standa enn verr að vígi en fyrir breytingar. Gerir Félagsráðgjafafélagið þá kröfu að laun félagsráðgjafa sem starfa hjá ríkinu verði samkeppnisfær við laun annarra félagsráðgjafa og annarra sambærilegra hópa á vinnumarkaði og að laun þeirra verði leiðrétt og að launamunur sem til komi vegna breytinga á lífeyriskerfi verði bættur að fullu í launum.

Það er mat Félagsráðgjafafélags Íslands að verði þessar athugasemdir sem og aðrar athugasemdir sem koma fram í umsögn BHM dags. 3. október og 15. desember ekki teknar til endurskoðunar og breytingar gerðar á fyrirbyggjandi frumvarpi þá sé frumvarpið ekki í samræmi við samkomulag það sem undirritað var þann 19. september síðastliðinn. Getur Félagsráðgjafafélagið ekki stutt frumvarpið í þeirri mynd sem það er nú. Fer Félagsráðgjafafélag Íslands fram á að efnahags- og viðskiptanefnd endurskoði frumvarpið og geri á því nauðsynlegar breytingar þannig að lífeyrisréttindi félagsráðgjafa í LSR og Brú verði tryggð ævina á enda, eins og skrifað var undir 19. september síðastliðinn.

Virðingarfyllst

María Rúnarsdóttir, formaður FÍ